نظام امنیت اطلاعات
رویکرد محوری مدیریت بیمه

● اصغر ابوترابی

سنگ بنای صنعت بیمه و مواد خام اصلی آن اطلاعات است. یکی از مهمترین عوامل موفقیت یک شرکت بیمه سازماندهی حرفه‌ای و کارآمد این منبع حیاتی است. در این زمینه توجه به چند نکته ضروری است. نخست استفاده از مکانیسم‌های روزآمد و کارآمدالکترونیک برای سازماندهی اطلاعات و دوم برقراری امنیت اطلاعات. بیمه‌گذاران با اعتماد به شرکت بیمه اطلاعات خود را در اختیار آن می‌گذارند چنانچه از این منابع توسط خود شرکت بیمه یا شخصیت‌های حقیقی و یا حقوقی بهره‌برداری نادرستی صورت گیرد، شرکت مسئول است. از این رو استفاده از سیستم‌های مدیریت امنیت اطلاعات در یک شرکت بیمه بسیار حیاتی است.

کنفرانس «مدیریت امنیت اطلاعات در صنعت بیمه» روز یکشنبه نوزدهم آذرماه، در سالن اجتماعات ساختمان شماره یک بیمه‌آسیا برگزار شد. در این کنفرانس علی علیپور یزدی عضو هیئت مدیره بیمه‌آسیا، سخنانی را در مورد اهمیت یادگیری و کاربرد تکنولوژی اطلاعات در سازمان ایراد کرد. سپس محمدرضا نحوی و دکتر محمد مونشاد ساتی به طور مشترک مقاله‌ای را در مورد ساختار و نحوه پیاده‌سازی امنیت شبکه و اطلاعات در یک شرکت بیمه ارائه کردند. به گزارشی از این کنفرانس توجه فرمائید.

سازمان باید یادگیرنده باشد

علی علیپور یزدی، عضو هیئت مدیره بیمه‌آسیا، در ابتدای کنفرانس طی سخنانی کوتاه، با اشاره به گسترش و رشد حوزه فعالیت‌های بیمه‌آسیا در سال‌های اخیر گفت: انجام این فعالیت‌ها بدون استفاده از روش‌های جدید، کاری طاقت‌فرساست و گاهی عوارضی دارد که به کارهای مفید انجام‌شده نیز خدشه وارد می‌کند. نمونه بارز آن بیمه اتومبیل است که حدود ۷۰ درصد از توان شرکت به‌آن اختصاص یافته است و بیشترین بار اجرایی را در بردارد، البته این امر مبتلا به تمام شرکت‌های بیمه است و مختص بیمه‌آسیا نیست.

عضو هیئت مدیره بیمه‌آسیا، راه چاره را استفاده از ابزارهایی دانست که تسلط بر امور را افزایش دهد و گفت: تلاش ما در این زمینه، تلاش برای پر کردن فاصله بین نقطه ایده‌آل و وضع موجود نیست، بلکه تلاش برای از بین بردن فاصله

بین نیازهای ما و وضعیت فعلی است. ما هنور با نیازهایمان فاصله زیادی داریم و برای رفع آن باید همت کرد. باید دید راه میان بر کدام است و تمامی امکانات و ابزارها را به خدمت گرفت و این امر میسر نیست مگر آنکه در تمام اجزای شرکت از بالا تا پائین، احساس نیاز به یادگیری وجود داشته باشد. به عبارت دیگر سازمان یک سازمان یادگیرنده باشد.

وی اضافه کرد: در این راه، استفاده از IT و تطبیق آن با نیازهای شرکت راهگشاست و خوشبختانه امکان فراهم کردن آن وجود دارد.

دومین بخش این کنفرانس به ارائه مقاله‌ای توسط

محمدرضا نحوی و محمد مونشادساتی، دکترای الکترونیک از کشور پاکستان و مدیرعامل شرکت آی‌تی باتلر، در مورد روش‌های استانداردسازی کاربرد تکنولوژی اطلاعات در سازمان‌ها و مدیریت امنیت اطلاعات اختصاص داشت.

در این مقاله با تأکید بر لزوم استانداردسازی روش‌های کاربرد تکنولوژی اطلاعات (IT) و پرهیز از روش‌های سعی و خطا آمده است: حلقه‌های تکنولوژی اطلاعات شامل مراحل تولید، شکل دهی، انباشت و توزیع می‌شود. هرقدر این حلقه‌ها در سازمانی به هم نزدیکتر باشند، آن سازمان به جهت سیستم اطلاعاتی پیشرفته‌تر خواهد بود. با این وصف به راحتی می‌توان وضعیت تولید و توزیع اطلاعات در سازمان را بررسی کرد و جایگاه آن را تشخیص داد. مثلاً برای بررسی سیستم اطلاعاتی بیمه‌آسیا نیازی به بررسی سیستم صدور بیمه اتومبیل، بیمه عمر، بیمه حوادث و غیره نیست بلکه باید دید حلقه‌های تولید تا توزیع در این مجموعه چقدر با هم فاصله دارند. در حال حاضر در بسیاری سازمان‌ها مراحل تولید، شکل دهی، انباشت یا ذخیره و توزیع در شبکه اینترنت تقریباً همزمان شده است.

در بررسی این سیستم اطلاعاتی، نقاط ضعف هر بخش باید به طور کامل معین و شناسایی و از بهترین شیوه های مقابله با نفوذ به بانک اطلاعات در تمام مراحل استفاده شود. مثلاً یک شرکت بیمه از مرحله ثبت اطلاعات تا مراحل پرداخت خسارت و حتی پس از آن باید دقت امنیتی لازم را در حفظ و نگهداری اطلاعات خود و مشتریان انجام دهد.

در بخش دیگری از مقاله چنین آمده است: برای حرکت از جایگاه یک شرکت سنتی به یک شرکت الکترونیک بیمه باید عوامل مورد نیاز شناسایی شود. در این رابطه در وهله نخست سه عامل در ذهن شکل می‌گیرد: امکانات سخت‌افزاری، برنامه‌های نرم‌افزاری و بستری که این دو عامل در آن با هم در ارتباط باشند. این سه عامل، حلقه‌های اصلی حرکت یک شرکت یا سازمان از وضعیت سنتی به سوی وضعیت دیجیتال است.

در اینجا مسئله مهم آن است که اگر این سه حلقه حاضر باشند آیا سازمانی می‌تواند الکترونیک محسوب شود یا خیر؟ برای آنکه شرکتی را الکترونیک بدانیم در اولین گام مدیران آن شرکت باید آمادگی پذیرش خطرات این تغییرات و عزم انجام آن را داشته باشند.

لازمه حرکت به این سمت استفاده از روش‌های استاندارد و مناسب است. سهم برنامه‌های نرم‌افزاری در این حرکت ۶ درصد، تجهیزات سخت‌افزاری ۱۵ درصد، شبکه ۲ درصد و خدمات موردنیاز برای پیشبرد این تکنولوژی ۷۰ درصد است. مابقی نیز (۷ درصد) به زمان‌های بررسی عملیات و رفع اختلالات ایجاد شده اختصاص می‌یابد.

بنابراین تعریف و تعیین نیازهای واقعی یک سازمان و پرهیز از روش سعی و خطا از اهمیت بسیاری برخوردار است.

■برای بررسی سیستم اطلاعاتی بیمه‌آسیا نیازی به بررسی سیستم صدور بیمه اتومبیل بیمه عمر، بیمه حوادث و غیره نیست بلکه باید دید حلقه‌های تولید تا توزیع در این مجموعه چقدر با هم فاصله دارند

حرکت پله ای نه یکباره

در بخش دیگری از این مقاله حرکت یکپارچه به سوی دیجیتالی شدن عملیات در سازمان مهم برشمرده شده و آمده است: در صنعت بیمه به طور اخص، حرکت باید پله‌ای باشد. برای این حرکت باید دو کار به صورت همزمان صورت گیرد، نخست عملیات و وظایف آن سازمان به صورت عادی ادامه یابد و دوم، روشی آغاز شود که به بهبود روش‌های انجام

این عملیات و پاسخگویی به نیازهای مشتریان به بهترین شکل در آینده نزدیک منتهی شود.

اطلاعاتی که هر سازمان از مشتریان خود در اختیار دارد، به لحاظ ایمنی دارای اهمیت و سازمان مسئول نگهداری و حراست از این اطلاعات است. در این حالت بحث حملات کامپیوتری، ویروس ها، دسترسی های غیرمجاز، کشف

■ اطلاعاتی که هر سازمان از مشتریان خود در اختیار دارد به لحاظ ایمنی دارای اهمیت و سازمان مسئول نگهداری و حراست از این اطلاعات است

اطلاعات محرمانه و رمزهای عبور و نیز ارسال نرم افزارهایی که کل سیستم را مختل کند و از کار بیندازد، مطرح می شود. بر این اساس موضوع مشکلات امنیتی در سازمان های بزرگ بسیاری جدی و پیچیده است. در هر سازمانی باید گروهی تحت عنوان گروه امنیت شبکه وجود داشته باشد تا بتواند پایداری شبکه را تأمین کند و مباحثی همچون دسترسی غیرمستقیم به اطلاعات از طریق کامپیوتر افراد مجاز که به دست آوردن رمزهای ورود آنها به سیستم چندان دشوار نیست، سوانح نرم افزاری و بسیاری راههای دیگر، در هر سه سطح نرم افزاری، سخت افزاری و انسانی، مد نظر قرار گیرد.

بخش مهم دیگر در زمینه جرایم رایانه ای، حفاظت از اطلاعات اداری و مالی و تدوین قوانین و مقررات حقوقی است، تا در صورت کپی اطلاعات توسط شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی بتوان آن را اثبات و پیگیری کرد.

حرکت به سمت تغییر

در بخش پایانی این مقاله به نوپا بودن بحث امنیت اطلاعات در کشور اشاره شده و آمده است: در کشور ماخطرات هنوز چندان جدی نیست، اما برای ایجاد آمادگی ابتدا باید به دقت جایگاه خود را بشناسیم، اهداف را تعریف و تبیین و نوع فعالیت را مشخص کنیم و سپس روش های پیشگیری مناسب را به کار ببندیم. در این راستا انجام برخی تغییرات ضروری است که از آن جمله می توان به تعیین چهارچوب ها و خط مشی ها، شناسایی نیازها، پیاده سازی طرح های موردنیاز در بخش خدمات ماشینی، ارائه خدمات و نگهداری سیستم، مدیریت تغییرات و ... اشاره کرد.

نکته مهم در این زمینه آن است که تمام سازمان باید در شناسایی نیازهای اطلاعاتی واقعی سهیم باشد. همان طور که برای طراحی نرم افزار بیمه عمر یا اتومبیل هر شخص و هر جزئی خود را مسئول می داند تذکراتی را برای بهبود روند انجام عملیات ارائه دهد، در شناسایی ضعف های امنیتی در بحث اطلاعات نیز تمام سازمان باید سهیم باشد.

در زمینه بکارگیری سیستم های امنیت اطلاعات، آموزش از اهمیت ویژه ای برخوردار است و به هیچ وجه نباید بر توان شخصی افراد تکیه کرد.

حتماً باید دوره های تخصصی و ویژه ای برای کارکنان برگزار شود و کاربران به صورت حرفه ای و آموزش دیده شروع به کار کنند.

در مرحله بعد نحوه ارزیابی امنیت شبکه نیز از اهمیت فراوانی برخوردار است. سازمان باید از میزان امنیت و نفوذپذیری خود به طور کامل مطلع باشد و روش های نفوذ را شناسایی کند. سیستم ارزیابی باید به صراحت نقاط ضعف شبکه را شناسایی و در جهت رفع آنها اقدام نماید.

در بخش های مختلف این مقاله در کل مراحل پیاده سازی سیستم های امنیت اطلاعات در سازمان شامل نشان دادن اهمیت اطلاعات و حفظ آنها در سازمان، تعیین نقاط آسیب پذیر و شیوه های نفوذ به بانک های اطلاعاتی، بر شمردن تهدیدهای اطلاعاتی اعم از سخت افزار نرم افزاری و انسانی و بکارگیری بهترین سیستم ارزیابی و مقابله با این تهدیدها تشریح شد.